

مجازی درس می‌خوندیم، وقتی مجازی مد نبود!

با تاریخچه آموزش مجازی آشنا شوید

○ آسیه طاهری

بسیاری دوره‌های مجازی گوناگونی را به صورت محدود یا نامحدود برگزار می‌کردند. با پیدا شدن سروکله کرونا، نیاز همگانی به آموزش‌های مجازی و روی آوردن به این سبک از آموزش، باعث شد این‌گونه برداشت شود که کرونا عامل ایجاد نوع جدیدی از آموزش به نام آموزش مجازی شده است!

در سال ۱۹۲۱ اولین رادیوی آموزشی شروع به کار کرد که در واقع اولین پایه شکل‌گیری آموزش الکترونیک محسوب شد. با ظهور اینترنت، انستیتوی فناوری نیوجرسی در سال ۱۹۸۴، اولین دوره کارشناسی آنلاین در رشته مهندسی را برگزار کرد. دانشگاه فونیکس و دانشگاه مجازی کالیفرنیا نیز جزو اولین برگزارکنندگان آموزش‌های آنلاین به حساب می‌آیند.

آثار چاپی، برنامه‌های صوتی و تصویری، اینترنت و لوح فشرده، این قابلیت را دارند که به عنوان بزرگ‌ترین رسانه برای آموزش از راه دور مطرح گردند. در آموزش، از رسانه‌های مختلفی استفاده می‌شود و جای هیچ‌گونه تعجبی نیست که اینترنت جزو اولین موارد انتخابی دانش‌آموزان باشد؛ زیرا با ارائه آموزش از طریق شبکه جهانی وب، می‌توانند از کلاس‌ها و آموزش‌های مجازی استفاده کنند و مهم نیست که کجا زندگی می‌کنند یا در چه موقعیت زمانی‌ای به سر می‌برند. آموزش از راه دور در ایران دارای سابقه طولانی نیست و دانشگاه‌ها با تأسیس سایت‌های آموزش مجازی و الکترونیکی در این زمینه پیش‌گام بودند. بعد از اقدام دانشگاه‌ها، آموزش و پرورش که بزرگ‌ترین بخش آموزشی کشور است، فعالیت‌هایی را در این زمینه به طور جدی شروع کرد.

آموزش از راه دور ریشه در زمان‌های قدیم دارد. بسیاری معتقدند دیونیسوس زمانی که از استاد خود افلاطون دور بود، فرآیند علم‌آموزی را تعطیل نکرد و دست به دامان آموزش از راه دور شد. او از طریق مکاتبه، سوالاتش را از استاد خود افلاطون می‌پرسید و همواره خود را در کلاس درس و در محضر استاد می‌دانست. بر اساس شواهد، اولین آموزش از راه دور به شیوه پستی، مبادله مواد آموزشی و پرسش و پاسخ از طریق پست، در سال‌های ۱۷۲۸ میلادی انجام گرفته است؛ یعنی حدود ۲۸۰ سال قبل!

ایالت متحده آمریکا در زمینه آموزش از راه دور فعالیت داشت که از آن با عنوان آموزش مکاتبه‌ای یاد می‌شود. در آموزش مکاتبه‌ای، مدارس یا مؤسسه‌ها، دانشجویان و استادان از طریق نامه‌نگاری ارتباط برقرار می‌کردند. این روش مورد توجه بسیاری از دانشجویان و دانش‌آموزان آن زمان قرار گرفت. هم‌زمان با ایالت متحده آمریکا، کشورهای اروپایی نیز این دوره‌های آموزشی را قبل از سال ۱۸۴۰ آغاز کردند، اما به طور رسمی اولین دوره آموزش از راه دور را یکی از

دانشگاه‌ها در سال ۱۸۹۲ با اتکا بر اداره پست برگزار کرد. با آمدن رادیو و تلویزیون، آموزش‌دهندگان به فناوری جدیدی دست یافتند که نیاز آن‌ها به سیستم پستی برای ارائه آموزش را کم کرد یا به طور کلی از بین برد. آموزش از راه دور با شیوه‌های جدید، بهره‌گیری از فناوری نوین رایانه‌ای و از همه مهم‌تر اینترنت، پدیده‌ای نواست که در سرتاسر جهان طرفداران خود را دارد. پس آموزش مجازی یا آموزش الکترونیکی که یکی از شیوه‌های جدید آموزش از راه دور است، با آمدن کرونا به وجود نیامده و سابقه‌ای طولانی دارد. پیش از کرونا در ایران و جهان، دانشگاه‌ها و مؤسسات

”

آموزش الکترونیکی که یکی از شیوه‌های جدید آموزش از راه دور است، با آمدن کرونا به وجود نیامده و سابقه‌ای طولانی دارد

مورد نیاز خود را ببینند. همچنین در این دوره‌ها چون نیازی به حضور فیزیکی و دائمی استاد نیست، می‌توان از اساتید برتری که در مکان‌ها و شهرهای مختلف حضور دارند، استفاده کرد.

۳. بدون محدودیت زمانی و مکانی

با استفاده از آموزش‌های مجازی فراگیر، در هر زمان و مکانی می‌توان به محتوای آموزشی دسترسی پیدا کرد. دوره‌های آنلاین ۶۰ درصد کمتر از تدریس‌های سنتی وقت می‌گیرند و مفیدتر نیز هستند.

۴. هزینه کم و با صرفه

دوره‌های آموزش مجازی هزینه‌ای نزدیک به یک پنجم هزینه‌های کلاس‌های حضوری دارند؛ به همین جهت این دوره‌ها راهی مناسب برای صرفه‌جویی و سرمایه‌گذاری هستند. با توجه به اینکه بسیاری از این دوره‌ها نیز گواهی شرکت و یا مدرک معتبری را برای فراگیران در نظر می‌گیرند، در بسیاری از موارد به صرفه‌تر از دوره‌های حضوری خواهند بود.

۵. افزایش کیفیت یادگیری

استفاده از محتوای بصری و چندرسانه‌ای، باعث درگیر شدن بخش‌های زیادی از مغز مخاطب، به ویژه در سنین کمتر می‌شود و کمک می‌کند محتوای آموزش داده شده تا زمان بیشتری در ذهن او ثبت شود؛ حال آنکه محتوای یکنواخت عرضه شده در کتاب‌ها و جزوات آموزشی، بسیار فرار است و به سرعت از ذهن مخاطب پاک می‌شود.

عصر حاضر را باید تلفیقی از ارتباطات و اطلاعات بدانیم. با پیشرفت فناوری و توانایی دسترسی به اینترنت، در شرایط و مکان‌های مختلف می‌توانیم به راحتی به اطلاعات مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنیم. با ورود فناوری اطلاعات و ارتباطات، محیط‌های آموزشی متحول شده‌اند؛ به گونه‌ای که برای ارائه خدماتی بهتر و فراگیر، به سمت مجازی شدن سوق داده شده‌اند؛ از این رو امروزه ما والدین برای آموزش فرزندان خود و ایجاد زمینه مناسب برای کسب مهارت‌های لازم و شکوفا کردن استعدادها، با محدودیت‌هایی که در گذشته پیش روی خانواده‌ها بود، مواجه نیستیم. البته این امر مستلزم استفاده از امکانات پیشرفته‌ای مثل اینترنت پرسرعت، منابع اطلاعاتی جامع و... است.

آموزش مجازی دارای مزایا و فواید بسیاری است. این آموزش‌ها محدود به سن یا قشر خاص، یک یا چند نوع مهارت یا دانشی خاص نیستند. این ویژگی‌های مثبت و بسیاری از مزایای دیگر این دوره‌ها، کمک بزرگی به ما والدین می‌کند که در کسب مهارت‌ها و آموزش‌هایی که فرزندانمان می‌بینند، همگام و همراه با آن‌ها باشیم. همچنین این شرایط فراهم است که با استفاده از این آموزش‌ها، خود ما نیز به‌روز باشیم. در ذیل به برخی دیگر از فواید آموزش‌های مجازی اشاره می‌کنیم:

۱. در دسترس و به‌روز

آموزش‌های مجازی با در دست داشتن رسانه‌ها، می‌توانند به آسانی نیازهای مخاطبان را برطرف کنند. به همین دلیل تنها با داشتن یک گوشی هوشمند، به راحتی می‌توانیم در هر ساعت از شبانه‌روز به یادگیری مطالب مورد نیاز خودمان بپردازیم. محتوای ارائه شده در آموزش‌های مجازی، برخلاف محتوای آموزشی چاپی که هزینه‌های بالایی در تولید و عرضه دارند، به راحتی به‌روزرسانی می‌شوند و در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد.

۲. مختصر و مفید

مطلبی که در آموزش‌های مجازی ارائه می‌شوند، مختصر هستند و در عین حال در این نوع آموزش‌ها مطالب غیرضروری و زیاده‌گویی جایگاهی ندارند. بسیاری از افراد که به علت کمبود وقت یا محدودیت مکانی، امکان شرکت در کلاس‌های حضوری را ندارند، با انتخاب دوره‌های غیرحضور و مجازی، می‌توانند آموزش‌های

در این دوره‌ها چون نیازی به حضور فیزیکی و دائمی استاد نیست، می‌توان از اساتید برتری که در مکان‌ها و شهرهای مختلف حضور دارند، استفاده کرد

”